

Átok vagy áldás? - Az MI hatása a tudományos publikációkra

Évtizedünk a COVID-19-hez hasonló nagyhatású változása a mesterséges intelligencia (MI) mindennapi életünkre gyakorolt hatása. Három évvel ezelőtt 2023 áprilisában került az Economist címlapjára az a kép, mely a címet is inspirálta: *Átok vagy áldás?*

Feltételezhetően a tudományos publikációk világában a tematikai újdonságok mellett a legnagyobb módszertani változásokat a szerzők és szerkesztők számára egyaránt az MI megjelenése és az általa generált kihívások kezelése jelenti napjainkban. A címlap jól érzékeltette azt a kettősséget, mely a publikációs munka jellegét, dinamikáját és hitelességét egyaránt képes lényegesen befolyásolni, kétségtelenül javítva a minőséget, ugyanakkor új etikai dilemmákat és szabályozási feladatokat, publikációs normákat formálva. Napjainkban sokszor találkozhatunk a tudományos közlemények lezárásához kapcsolt megjegyzésekben azzal, hogy „A kézirat előkészítése során a szerzők a ChatGPT 5.2-t használták a szöveg olvashatóságának és nyelvezetének javítása érdekében. A szolgáltatás/

eszköz használata után a szerzők átnézték és szükség szerint szerkesztették a tartalmat, és teljes felelősséget vállalnak a közlemény tartalmáért.” Egyre inkább általános követelménnyé vált, hogy az MI eszközök használata a közlemények megírására, azok bírálatára/értékelésére nem megengedett. Ez az ellentmondásokat is hordozó folyamat eredményezte, hogy jelentős számban megnőtt az *MI-detektorok* száma, s ezzel a mérési bizonytalanság is, jelentős feszültségeket keltve minden érintettben, legyen az szerző, kiadó vagy éppen olvasó. Ugyanakkor az információk gyűjtése, különösen a nagy adathalmazok kezelése és feldolgozása során az „asszisztensek” alkalmazása, a technikai feladatok robotizálása egyre általánosabb, s technikailag is egyre könnyebben megvalósítható. Nos. mindezekre tekintettel és a saját szerkesztési gyakorlatunkban is érzékelhető feszültségek kezelése érdekében immár harmadik alkalommal is az *Online First* rovat keretében a témával kitüntetett módon foglalkozunk. A vitasorozattá fejlődött kezdeményezésünk első közleménye Nyíri Kristóf [Megújuló felsőoktatás, megújuló tudomány?](#) című írása tavaly év végén jelent meg. Ezt követte az idei első számunkban Nagy Adam - Fazekas Anna [Open books, closed gates? Changes in learning intentions based on large-scale youth survey data](#) cikke. S a folyamat életszerűen folytatódik a május végén megjelenő következő számunkban Sasvári Péter - Makó Csaba - Hajdú Noémi: *Egyéni teljesítmény kollektív publikációs környezetben* című írásával. Érdeklődéssel várjuk a további hozzászólásokat!

Kiadó: Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, online folyóirat
A kiadó székhelye: 1111 Budapest, Műegyetem rkp. 3.
Kiadásért felelős személy: Prof. Dr. Charaf Hassan
Szerkesztésért felelős: Prof. Dr. Benedek András
Az online megjelenésért felelős: a BME OMIKK főigazgatója

A szerkesztőség címe:
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Műszaki Pedagógia Tanszék
1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 2.
Telefonszáma: (+36)1 463 2655
E-mail cím: opus@gtk.bme.hu
Online megjelenés: <https://journals.bme.hu/oe>

Bemutatkozik a Szerkesztőbizottságunk

Prof. Dr. Óhid Andrea a Freiburgi Pedagógiai Egyetem Neveléstudományi Intézetében dolgozik, iskolapedagógia szakterületen. 2020 és 2022_között a norvégiai Bergenben a Western Norway University of Applied Sciences neveléstudományi professzoraként is tevékenykedett. 2020 és 2023 között az EU által finanszírozott Freiburgi Jean Monnet Chair of European Education tanszékének vezetője. A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja, tanító, tanár és okleveles pedagógus. Általános iskolai tanítói oklevelét a Jászberényi Tanítóképző Főiskolán, középiskolai tanári oklevelét pedig a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen szerezte. 2003-ban a németországi Münsteri Egyetemen szerzett neveléstudományi diplomát (Dipl.-Päd.), pszichológia és

szociológia mellékszakkokkal. Doktori fokozatát (Dr. phil.) a neveléstudomány és pszichológia területén 2008-ban szerezte meg ugyanott. 2014-ben habilitált (Dr. phil. habil.) a Magdeburgi Egyetemen/Németországban, és elnyerte a neveléstudományi venia legendi-t. Vendégelőadóként, oktatói megbízások és kutatói tartózkodások keretében több egyetemen is dolgozott Skóciában, Ausztriában, Lengyelországban, Litvániában és Magyarországon.

Dr. habil. Pogátsnik Monika az Óbudai Egyetem Alba Regia karának oktatási dékánhelyettese, a Mérnöki Intézet igazgatója, a Duális Képzési Iroda vezetője, a székesfehérvári campuson működő képzések szakmai és szervezeti irányítója. Oktatói és vezetői munkájában kiemelt figyelmet fordít a hallgatói eredményességet támogató tanulásszervezési megoldásokra, az oktatás minőségének fejlesztésére, valamint a felsőoktatási intézményének hatékony, hallgatóközpontú működésére. Szakmai érdeklődése kiterjed a kompetenciaalapú képzésre, az innovatív pedagógiai módszerek alkalmazására, valamint az oktatói munka minőségbiztosításának kérdéseire. Aktívan részt vesz a felsőoktatási képzések fejlesztésében, tantervek kidolgozásában és a képzési struktúrák megújításában, különös

tekintettel a munkaerőpiaci elvárásokhoz való igazodásra és a hallgatók gyakorlatorientált felkészítésére. Intézetvezetőként és dékánhelyettesként meghatározó szerepet vállal az oktatási folyamatok koordinálásában, valamint az intézményi együttműködések és szakmai kapcsolatok erősítésében. Kutatási területei elsősorban a mérnökpedagógia, a munkaalapú és duális képzés, a pályaorientáció és pályaattitűdök vizsgálata, valamint a nem kognitív készségek szerepe a felsőoktatásban, különös tekintettel a műszaki képzésekre. Ezekhez kapcsolódó publikációi hazai és nemzetközi folyóiratokban, konferenciakötetben és szakmai kiadványokban jelentek meg, melyek az oktatásfejlesztés gyakorlati és elméleti kérdéseire egyaránt hozzájárulnak. Szakmai és oktatásszervezői munkáját jelentős szakmai és közéleti elismerések igazolják. 2023-ban átvehette a „Székesfehérvár Oktatásáért Díjat”, amellyel a város felsőoktatásában végzett kiemelkedő, hosszú távon is ható tevékenységét ismerték el. 2025-ben a magyar felsőoktatás és oktatásszervezés területén végzett magas színvonalú munkásságáért a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje polgári tagozat állami kitüntetésben részesült.